

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218
Šablona	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Označení materiálu	VY_32_INOVACE_Zim04
Vypracoval, Dne	Mgr. Aleš Zima, 18.10.2012
Ověřeno (datum)	19.10.2012
Předmět	Základy společenských věd
Třída	3.B
Téma hodiny	Právní úprava podnikání
Druh materiálu	PowerPointová prezentace
Anotace	Získání znalostí a následné ověření pomocí kontrolních otázek z oblasti právní úpravy podnikání. Znalosti z dané oblasti může žáky motivovat v jejich budoucích pracovních uplatněních.

Právní úprava podnikání

**Podnikání, právní postavené podnikatelů,
obchodní společnosti, obchodně závazkové
vztahy podnikatelů a další s podnikáním
související vztahy jsou upraveny právními
vztahy obchodního práva.**

Obchodní právo

- Je soubor právních norem v rámci občanského práva, který upravuje postavení podnikatelů a vztahy, do nichž podnikatelé vstupují.
- Jako samostatné právní odvětví souvisí s občanským právem, od něhož bylo odděleno

Prameny obchodního práva

a) **Obchodní zákoník č.513/1991 Sb.**

- upravuje právní vztahy pouze mezi podnikateli
- je normou speciální
- nepokrývá veškeré právní vztahy, v některých případech se musíme obracet na **občanský zákoník** (např. pronáje nemovitosti) jako na **normu obecnou**

b) **Živnostenský zákon**

- upravuje vstup do podnikání pro živnostníky

c) **Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení**

d) **Zákon o ochraně hospodářské soutěže**

e) **Zákon o účetnictví**

f) **Soubor zákonů o cenných papírech**

g) **Zákon o bankách**

h) **Zákon o kolektivním investování**

Vymezení právnické a fyzické osoby z hlediska podnikání

Fyzické osoby

1. Podnikatelé

- podnikající na základě živnostenského oprávnění dle živnostenského zákona
- podnikající na základě jiného oprávnění dle jiných zákonů (lékaři, veterináři apod.)

2. Zaměstnanci

- osoby, které vstupují do pracovně-právních vztahů – řídí se zákoníkem práce

Právnické osoby

1. Obchodní společnosti

2. Družstva

3. Státní podniky

Podnikání

- Je podle obchodního zákoníku **soustavná činnost** prováděna **samostatně** podnikatelem **vlastním jménem** a na **vlastní odpovědnost** za účelem dosažení zisku

Podnikání = splnění 5 znaků

a) Soustavnost

- musí být pravidelná nebo opakovaná

b) Samostatnost

- vykonavatel činnosti není podřízen jiné osobě

c) Vlastním jménem

- činnost vykonávaná pod názvem, pod který je subjekt registrován

d) Na vlastní odpovědnost

- vykonavatel činnosti je zodpovědný za porušení právních předpisů či závazků

e) Za účelem zisku

- rozhodující je úmysl, ne skutečný výsledek

Podnikatel

Definici podnikatele vymezuje Obchodní zákoník

- a) Osoba zapsaná v obchodním rejstříku (obchodní společnosti, družstva, státní podniky, a jiné právnické osoby, kterým to ukládá zákon, fyzické osoby se zapisují povinně pouze v některých případech)
- b) Osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění
- c) Osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského zákona (zákon o advokacii, o tlumočnících a znalcích, o notářích apod.)
- d) Osoba provozující zemědělskou výrobu a je zapsána podle zvláštních předpisů

Vznik a zánik společnosti

Zahájení podnikání

- Obchodní zákoník upravuje postavení čtyř typů obchodních společností a družstev
- je **dvoustupňové**:
 - a) Založení** obchodní společnosti (sepsání smlouvy mezi společníky)
 - b) Vznik** obchodní společnosti (zápis do obchodního rejstříku)

Založení společnosti

- 1) **Společenskou smlouvou** podepsanou všemi společníky a notářky ověřenou
- 2) **Zakladatelskou listinou** notářsky ověřenou (je-li pouze jeden zakladatel a připouští-li to zákon)
 - takto založená obchodní společnost ještě nesmí vstupovat do právních vztahů, protože začne existovat až zápisem do obchodního rejstříku
 - v tomto období musí firma vyřídit potřebná živnostenská oprávnění dle živnostenského zákona a přiložit je k žádosti o zápis do obchodního rejstříku

Vznik společnosti

- Dnem zápisu do obchodního rejstříku
- Návrh za zápis musí být podán do 90 dnů od založení společnosti

Pojmy související se založením společnosti:

Základní kapitál

- Peněžní vyjádření souhrnu peněžních i nepeněžních vkladů jednotlivých společníků
- Je součástí vlastního kapitálu firmy
- Její výše se zapisuje do obchodního rejstříku

Podíl společníka

- Účast společníka ve společnosti a z ní vyplývající práva a povinnosti

Rezervní fond

- Povinně vytvářejí kapitálové obchodní společnosti (s.r.o. 10%, a.s 20%)
- Slouží ke krytí ztrát společnosti

Ukončení podnikání

- je dvoustupňové
- 1) zrušení** obchodní společnosti (s likvidací, bez likvidace, prohlášením konkurzu)
- 2) zánik** obchodní společnosti (výmaz z obchodního rejstříku)

Zrušení obchodní společnosti

a) s likvidací

- Neexistuje právní nástupce (firma přestane existovat)
- Statutární orgány jsou nahrazeny likvidátorem
- Vstup do likvidace je zapsán do obchodního rejstříku

b) bez likvidace

- Existuje právní nástupce (sloučení firem, prodej firmy, rozdělení apod.)
- Udělána účetní uzávěrka – převezme nástupnická firma – původní firma zaniká

c) prohlášením konkurzu

- Firma podá na základě zákona o konkurzu a vyrovnání návrh k soudu na zrušení dlužníka prohlášením konkurzu
- Majetek firmy je rozprodán a jsou uspokojeny pohledávky věřitelů – zcela nebo částečně
- Prohlášením konkurzu může předcházet vyrovnání – firma se sama dohodne s věřiteli na způsobu úhrady svých dluhů

Zánik obchodní společnosti

Fyzicky obchodní společnost zaniká výmazem z obchodního rejstříku.

Kontrolní otázky k tématu:

- 1) Jaké máme prameny obchodního práva
- 2) Kdo je to podnikatel?
- 3) Může podnikat jakákoliv osoba?
- 4) Jakými způsoby můžeme dle zákona založit společnost?
- 5) Vyjmenuj znaky pro naplnění pojmu podnikání?
- 6) Kdy fyzicky vzniká společnost?
- 7) Co je základní kapitál?
- 8) Jaké možnosti zrušení obchodní společnosti znáte?
- 9) Kdy fyzicky obchodní společnost zaniká?

Zdroje a literatura

- BARTONÍČKOVÁ, K.; BUČEK, L.; MICHALČÁKOVÁ, G.; MOCHŤÁK, J.; PANOVSÁ, K.; RABINSKÁ, I.; SVOBODA, J.; ZAPLETAL, L.; WAWROSZ, P. *Občanský a společenskovední základ - přehled středoškolského učiva*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2009, 272 s. ISBN 978-80-251-2631-8
- DVOŘÁK, J.; EMMERT, F.; KATRŇÁK, T.; KRAUSOVÁ, M.; MUŽÍKOVÁ, O.; SOJKA, M.; ŠEVELA, M.; ŠÍMOVÁ, B.; ŠVANDOVÁ, B.; TARÁBKOVÁ, M.; VALACH, M.; VOŇKOVÁ, E. *Odmaturuj ze společenských věd*. Vyd. 1. Brno: Didaktis, 2008, 256 s. ISBN 978-80-7358-122-0
- ŠVARCOVÁ, J. a kol. *Ekonomie – stručný přehled*. Zlín: CEED, 2006, 295 s. ISBN 80-903433-3-3
- RYSKA, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2010, 175 s. ISBN 978-80-7373-010-9